45ste jaar. — Nr 30. Zaterdag 12 Maart 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÈE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement:

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^en per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 12 MAART 1898.

Van alles wat.

M. Woeste heeft in de Kamer, met prijzenswaardigen aandrang, eene verhooging geëischt van de jaarwedden der geestelijkheid.

Volgens vele afgevaardigden is het onvoldoende dier jaarwedden veel meer in 't oog springend dan die der jaarwedden, welke de magistraten genieten, en bijgevolg moest er zo der uitstel in voorzien worden.

De kwestie blijft ter studie in het departement van justicie. Men wil een gezamentlijk ontwerp neerleggen, waarin men vooral zal trachten aan de kapelaans en de pastoors, wier parochies bijna geen casueel opleveren en die geen fondaties bezitten, voldoende hulpmiddelen te verzekeren.

In principe is de minister het eens met M. Woeste, maar de basis van verdeeling is nog niet vastgesteld. In alle geval heeft hij eene oplossing beloofd voor den volgenden zitrijd.

⁂

De socialisten van de *Bataille* richten eene volksstemming in ten gunste van den anarchist Moireau: men wil hem lid van de Kamer maken!

Citoyen Berloz zou zijne plaats verlaten voor bovengenoemden.

Citoyen Moireau is betrokken geweest in de dynamiet-ontploffingen waardoor te Luik zoovel schade is toegebracht en waarin de ongelukkige dokter Henson zoo brutaal is verminkt geworden!..

Wij hopen dat Luik ten minste nu zeggen zal tot dien kandidaat: tot hiertoe en niet verder.

⁂

Weet gij hoeveel jongelieden er zijn, voor het meerendeel dokters in wijsbegeerte, die eene gelegenheid afwachten om in het staatsonderwijs te treden, en zich aanbieden telkens er eene plaats van leeraar in een atheneum of eene plaats van surveillant open valt?

Drie honderd, ziedaar 't getal postulanten, waaruit M. Schollaert mag kiezen.

Zou het geen tijd zijn, zoo niet de fabrikatie van al die dokters tegen te houden, dan toch ze te vertragen, want hun diploma geeft hen toch niets anders dan het recht van honger te sterven.

⁂

Vele liefdadige menschen houden zich hedendaags bezig met het verzamelen van oude postzegels en andere nietige voorwerpen, die eertijds weggesmeten wierden als gansch onnuttig. Het laatste verschenen verslag van het werk der kleine Congoleezen deelt ons over die inzamelingen het volgende mede;

Het bijzonderste doelwit is de stichting van kristene dorpen en de kristelijke opvoeding van arme vrijgemaakte slaafjes uit Congo. Er zijn verleden jaar, te weten van November 1896 tot November 1897, verzameld geweest:

Oude postzegels, drij millioen.
Oude registers, 2 duizend 3 honderd kilos.
Papiervodden, zes duizend kilos.
Dagbladen, 340 kilos.
Kapsulen van flesschen, 64 kilos.
Stalen penneen, 65 kilos.
Cigarentoppjes, 65 kilos en half.
Oude boeken, 130 kilos.
Annalen, 65 kilos.
Adreskaartjes, 60 kilos.

Eindelijk, eene groote hoeveelheid beeldekens, kruiskens, medalies, oude munt, enz.

⁂

Er zijn in België 16 biemaatschappijen of bonden, die te samen 12,000 leden tellen.

De voordrachten, gedurende 1897 gegeven, hebben aan den Staat 16,200 fr. gekost.

Men rekent dat er in ons land 70,000 biekorven zijn. Deze hebben, ofschoon 1897 geen voordeelig jaar was, toch voor 350,000 fr. honing opgebracht.

⁂

Het is niet plezierig in het paleis te Brussel. HH. MM. worden op dit oogenblik diep beproefd in hunne ouderlijke gevoelens.

Van hunne twee dochters is prinses Stephanie getroffen door eene ziekte, die haar leven in gevaar stelt; de andere, prinses Louise, beleeft een nieuw kapittel van de bekend geworden geschiedenis harer echtelijke ongelukken.

Ook is het wel te begrijpen, bij het zoo droevig lot dezer twee prinsessen, dat hare doorluchtige ouders verlangen het jongste hunner kinderen bij zich te houden.

Prinses Clementine is overigens een model van kinderlijke verkleefdheid en men weet dat, om bij hare ouders te blijven, zij elk aanzoek geweigerd heeft, dat haar van Brussel zou hebben verwijderd.

⁂

Er zijn tal van vischsoorten, reptiliën en insecten, die nooit slapen. Van de vissen is het algemeen bekend, dat snoeken, zalmen, goudvisschen nooit slapen. Dan kent men verschillende vissehen, die gedurende een maand niet meer dan vijf minuten slapen. Verder zijn er ongeveer een dozijn vliegensoorten, die nooit slapen en ten slotte drie tot vier soorten van slangen, die door natuuronderzoekers nog nooit in hun slaap overvallen zijn.

⁂

Het knauwen of het knabbelen van eten bevordert de spijs verteering in de hoogste mate en dit wordt door vele menschen uit het oog verloren.

Al te weinig wordt er op gedacht, dat het niet is wat men *eet*, dat voedt, maar wel wat *verteert*.

Tracht dus dat de spijsverteering in de beste voorwaarden geschiede. Slik uw eten niet in met brokken, doch maal het, knabbel het, knauw het zoo fijn mogelijk, — want zoo doende is het voedsel reeds bijna verteerd vooraleer het in de maag komt.

⁂

Een Romeinsche matrona, bijname Cornelia, wierd gevraagd van eene treffelijke dame hare kostelijke juweelen en gesteenten eens te toonen. De Romeinsche edele vrouw riep op staanden voet hare kinderen die wel opgevoed waren bij haar en zei: Dit zijn mijne kostelijke schatten die ik het grootste acht.

Dat was wel gesproken; wel opgevoede kinderen zijn het grootste sieraad der ouders!

⁂

Op het einde van een banket waren vele heildronken uitgebracht.

Eindelijk stond de voorzitter recht, en vroeg of nog iemand een woordje verlangde te spreken.

Toen stond een van de gasten op en sprak: Heeren, met uw verlof, ik verlangde nog een enkel woord te spreken.

— Ja, ja, spreek, riepen ze ten allen kant.

En hij sprak: In den naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes. Amen. Almachtige God, wij danken u voor al de weldaden die uwe milde hand ons schenkt, o gij die leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De woorden van dien moedigen christen, die God voor zijne weldaden durfde danken, werd met algemeen handgeklap begroet. Zelfs de goddelooze is gedwongen den christen te eerbiedigen die zich christen durft noemen.

Heiligdom van Cortenbosch.

O. L. V. van Cortenbosch,
plechtig tot PATRONES VAN LIMBURG *uitgeroepen.*

Toen over 25 jaren de katholieke wereld ten zeerste verontwaardigd opkwam tegen den heiligschendenden aanslag op de Koninklijke rechten van zijne Heiligheid Pius IX Paus Koning, werd er, op verzoek van zijne Hoogwaardigheid Mgr de Montpellier, Bisschop van Luik, te Cortenbosch, in het heiligdom van de Moeder Gods, eene algemeene betooging van gansch Limburg gehouden, om openlijk protest aan te teekenen tegen den rechtschendenden aanslag op de Pauselijke Staten.

Deze grootsche betooging greep plaats den 13 Mei 1873. Over de 30.000 Limburgers kwamen alsdan toegestroomd uit al de gewesten der Provincie. Voor de kerk stond eene hooge trede. Hierop nam Zijne Hoogwaardigheid plaats, omringd van eene schaar hooggeplaatste geestelijken en leeken.

De welsprekende en godvruchtige Kerkvoogd, de geschiedenis der wonderen van barmhartigheid van O. L. V. te Cortenbosch overlopende, hield eene gevoelvolle en indrukwekkende aanspraak over Maria's moederlijke macht en goedheid. Bijna een uur lang hoorde zijn bisschoppelijk en aanzienwekkend woord de aandacht der duizenden omstaande Limburgers.

De geestdrift steeg ten hoogste, toen de doorluchtige Kerkvoogd zijne overschoone toespraak eindigende, in de volle overtuiging zijns harten uitriep: Barmhartige en gezegende Lieve Vrouw van Cortenbosch, tot hiertoe draagt zij reeds den titel van « Behoudenis der kranken », voortaan geef ik U ook den eerenaam van *PATRONES VAN LIMBURG.*

Deze bisschoppelijke inspraak, zoo plechtelijk gedaan, deed den diepsten indruk op de geschokte gemoederen der 30.000 aanwezige Limburgers. Elkeen keurde de nu machtige Patrones der provincie. Derhalve zou men voortaan O. L. Vrouw van Cortenbosch, naar het voorbeeld van den Bisschop van Luik, niet enkel aanroepen onder den titel van *BEHOUDENIS DER KRANKEN*, maar ook onder den schoonen naam van *PATRONES VAN LIMBURG.*

De talrijke mirakelen, de uitstekende gunsten, de rijkste zegeningen door O. L. Vrouw van Cortenbosch ten voordeele van Limburg verricht en zoo milderijk geschonken, hebben ten volle bewezen en getoond dat de liefdevolle en machtige Moeder Gods onze dierbare provincie onder hare bijzondere bescherming heeft genomen. Het is daarom ook dat de provincie Limburg, op eene schitterende wijze, hare dankbaarheid en liefde aan hare hemelsche Beschermster en Weldoenster zal trachten te betuigen, door de plechtige Kroonfeesten van haar wonderbeeld met den meesten luister te vieren. Ja, laat ons allen, uit liefde tot onze goede Moeder, samenspannen en wedijveren om de aanstaande Kroonfesten met de grootste plechtigheid te vieren.

Alles tot meerdere eer en glorie van God en van zijne gezegende Moeder!

STADSZAKEN.

Het ongelukkig tongersch geuzenbladje komt er maar kaal van af, met zijn wekelijksch gelamenteer over onze stadszaken en zijne zonteloze aanvallen tegen onze stadsbestuurders. Hoeveel papier heeft het niet zwart gemaakt om te bewijzen dat de stad Tongeren slecht bestierd is en dat onze regeerders ons naar het bederf leiden!

Voor alle antwoord heeft de regeering ter beschikking zijner aanranders gesteld het verslag van burgemeester en schepenen over den toestand onzer stadszaken met alle officieele cijfers er bij. Dat was ongetwijfeld voor het geuzenblad eene schoone gelegenheid om den waren toestand der zaken onder de oogen zijner lezers te stellen.

Maar die groote vrienden van het licht hebben voorzichtig gevonden dit stuk niet aan hunne lezers bekend te maken, om gerust kunnen voort te gaan met hunne lasteringen tegen de regeering.

Die handelwijze kan heel liberaal zijn; maar of ze eerlijk is, 's eene andere kwestie.

⁂

Het geuzenblad had nog een ander ballon opgelaten die ongelukkig ook gecreveerd is.

Het werk der gelijkmaking van den wal achter de Maestrichterstraat, schreeuwde het, zal veel geld aan de stad kosten en de feiten geven heden eene logeostraffing aan *Courrier* en *Postrijder*, die beweerd hebben dat de vulling van de kuil van den wal geene onkosten voor de stad zou veroorzaken. En het bewijs dat de katholieke bladen de waarheid niet gezegd hebben, is dat de stadswerklieden op die plaats werkzaam waren. De naamlooze opsteller heeft ze met zijn oogen gezien, zoodat de stad het werk doet van den aannemer en dat zullen de inwoners van Tongeren alweer moeten betalen.

Lezers, hebt gij nooit gewaar geworden dat, als het geuzenblad iets gevonden heeft om het stadsbestuur te beknibben, die kreupele historie alle acht dagen terug komt? Indien het noodig was dezen suffer te antwoorden, dan zouden wij hem leeren dat Mme Baesen, weduwe van den aannemer, die g last is de kuil van den wal te vullen, al hare verplichtingen loyaal vervuld heeft; dat de stadswerklieden haar niet geholpen hebben aan het werk dat door haar moest worden uitgevoerd en dat de werklieden der stad welke het geuzenblad gezien heeft, niet bezig waren aan 't vullen van de kuil, maar wel aan het gelijk leggen der talus en der gedeelten des boulevards die reeds vroeger gevuld waren. Dit werk is ten laste der stad en niet van Mme Baesen en moet volstrekt door de stad worden uitgevoerd.

⁂

Men moet waarlijk niet meer weten wat zeggen om met zulke prullen voor den dag te komen. Het geuzenblad bedriegt zich grootelijks indien het meent met dien zeeverpraat de bedreiging uit te voeren die het elken zaterdag tegen de stadsregeering komt uittrompetten. Het wijs bestuur der bekwame en verkoochte mannen die de stad bestieren willen zij vervangen door het doodversleten liberaal regiem van dwang en partijgeest dat veel te lang onze stad onderdrukt heeft. Wanneer het nur zal gekomen zijn, zullen wij de schandtooneelen der liberale dwingelandij voor de oogen der kiezers uithangen. Voor het oogenblik zullen wij ons bepalen met onze tegenkanters eenen goeden raad te geven: dat is van hunne bekibbelingen niet naamloos in het geuzenblad, maar in volle zitting van den gemeenteraad te doen gelden. Dat ware veel moediger en veel eerlijker.

Katholieke Associatie der stad Tongeren.

Algemeene vergadering van 6 Maart 1898.

Verleden zondag heeft de Katholieke Associatie der stad Tongeren eene belangrijke vergadering in de Concordia gehouden.

De dagorde droeg: Provinciale en Algemeene Kiezingen.

M. Fr. Briers zit de vergadering voor, omringd van verscheidene leden van het komiteit.

M. de Secretaris geeft lezing van het processverbaal der vorige zitting dat goedgekeurd wordt.

M. de Voorzitter neemt alsdan het woord en drukt zich uit als volgt:

MINE HEEREN,

In uwe vergadering van den 21 October laatsleden, hebt gij de standregels van den Katholieken Bond van het kanton Tongeren goedgekeurd.

Gij hebt dat besluit genomen om den noodlottigen toestand van 1894 in het vervolg te voorkomen.

Algemeen en aanhoudend hebt gij uw comiteit aangemoedigd in zijn streven, om het begonnen werk van eendracht en bevrediging voort te zetten en te voltooien op den dubbelen grondslag: het vergeten van het verledene en de handhaving der bestaande mandaten van de gekozenen.

Sedert dien hebben de gemeenten Rutten, Millen, Nederheim, Hex, Membruggen, Piringen en Vechmael zich bij den kantonalen bond aangesloten.

Het is ons dus geoorloofd het vertrouwen te hebben dat onze kantonale associatie, met hare krachtige samenstelling en bezield met zulk een programma, haar gezag zal kunnen doen gelden.

Wij vermeenen dat het oogenblik gekomen is om handelend op te treden, door u heden bijeen te roepen tot het bespreken der aanstaande algemeene en provinciale verkiezingen.

Gij hebt mij zoo dikwijls in mijne pogingen aangemoedigd en zoovaal blijken van vertrouwen gegeven, dat ik mij nog eens veroorloof u den weg aan te duiden, die, volgens mijn gedacht, moet gevolgd worden.

De toestand is u allen bekend. Gij weet dat onze politieke tegenstanders, aan hun eigen overgeleten, onmachtig zijn. Daarom trachten zij de verdeelheid in onze rangen te bewerken. In troebel water visschen is hunne gansche krijgslist.

Wij mogen dus die spitsvondigheid geen voet geven, maar integendeel onze inzichten bloot leggen, die ik voorstel samen te vatten in het volgend besluit:

De katholieke associatie der stad Tongeren, overwegende dat het noodzakelijk is, plechtig en in het openbaar de gevoelens uit te drukken die al hare leden bezielen, om daardoor eene doeltreffende bekrachtiging te geven aan haar program van vrede en eendracht, waarvan zij gedurende twee jaren de verwezenlijking bewerkt heeft;

Drukt den wensch uit dat de gekozene katholieken, voor Senaat, Kamers en Provincie, wier mandaat gaat eindigen, zich gezamentlijk, onder het vaandel der associatie, aan het kiezerskorps voorstellen en — besluit hun eene kandidatuur voor de aanstaande algemeene en provinciale verkiezingen aan te bieden;

Drukt insgelijks den wensch uit dat de Voorzitter van den Kantonalen Bond, aan de vijf en twintig andere gemeenten van het kanton voorstelle, zoo spoedig mogelijk hetzelfde besluit te nemen.

Ik hoop dat gij mijn voorstel goedgunstig zult aannemen.

Het is, ik ben er van verzekerd, een ieders verlangen dat er een einde kome aan den onzekeren en gespannen toestand en het wederzijdsch misvrouwen dat lang genoeg geduurd heeft.

Er moet heden duidelijk worden uitgedrukt dat het onze wil is, een einde te stellen aan een bewogen toestand die noodwendig onze partij moet verzwakken.

Dat elke persoonlijke veete worde ter zijde gesteld en vergeten wij het verledene met het oog op het goede dat te doen blijft.

Laat ons broederlijk hand aan hand gaan en dat onze harten gezamenlijk en met hetzelfde vertrouwen kloppen.

Hebben wij slechts een doel. Altijd en overal: de eendracht!

Een onzer voornaamste katholieke dagbladen heeft deze schoone spreuk gekozen: « De eensgezindheid is den strijd. » Moge dit ook onze leuze wezen, dan verzeker ik u, dat in het toekomende onze tegenstanders machteloos tegenover ons zullen staan!

Een daverend handgeklap begroet deze woorden en bekrachtigt het voorstel waarvan M. Briers lezing komt te geven.

M. de Advokaat Jozef Massa vertolkt in het vlaamsch en legt de woorden van M. Briers uit. Hij dringt aan op de noodwendigheid, zoo haast mogelijk, de eendracht op nieuw in onze rangen te zien heerschen en drukt den wensch uit de katholieke partij sterk vereenigd te zien tijdens de aanstaande provinciale en algemeene kiezingen, waarvan ons nog slechts eenige maanden afscheiden. (*Toejuichingen*).

MM. Theelen en E. Vroonen keuren én de woorden én het voorstel van den achtbaren Heer Voorzitter goed.

Zij ook zijn van gedachte dat de vrede moet gemaakt worden op den dubbelen grondslag van het vergeten van het verledene en van het behouden der bestaande politieke toestanden.

Het is tijd dat de katholieke partij opnieuw sterk vereenigd weze, om weerstand te kunnen bieden aan de aanvallen onzer tegenstrevers. Indien de katholieke partij vereenigd is, hebben wij niets te vreezen. (*Toejuichingen*).

Er wordt alsdan overgegaan tot de benoeming van negen afgevaardigden der gemeentelijke associatie bij de kantonale associatie. Daarna wordt de zitting geheven te midden van de grootste geestdrift.

—

Verleden donderdag zijn de Voorzitters der katholieke gemeente associaties, door het bureel der kantonale katholieke associatie bijeengeroepen geweest, ten einde kennis te nemen van de beraadslaging der katholieke associatie der stad Tongeren.

Er werd lezing gegeven van eenen brief van M. den Afgevaardigden Slegers, Voorzitter van den provincialen raad. M. Slegers zegt er in, dat hij kennis gekregen heeft der mededeeling welke hem gedaan werd en verklaart met genoegen de kandidatuur aan te nemen die hem door de associatie der stad Tongeren aangeboden wordt.

M. Slegers bedankt persoonlijk M. den Voorzitter voor zijne belangloozo pogingen met het doel de vrede op nieuw in onze gelederen te doen terugkeeren. Hij hoopt dat uit de medewerking van den goeden wil van eenieder, een definitieve toestand zal ontstaan, die voldoening zal geven aan alle rechtvaardige belangen en die tusschen al de ordelievende menschen, den vrede en de eendracht, voortzekelijker dan ooit, zal handhaven.

Deze brief wordt driftig toegejuicht.

De Voorzitters der gemeente associaties gelasten zich de beslissing, genomen door de associatie van Tongeren, aan hunne respectievelijke associaties mede te deelen; zij voorspellen aan den wensch geuit in de laatste vergadering der associatie van Tongeren, het beste onthal in alle gemeenten.

⁂

God zij er over gedankt! Zij is geëindigd, zij is vergeten, de crisis welke de katholieke partij sinds omtrent vier jaren onderstaan heeft.

Alle katholieke harten jubelen: gansch ons arrondissement begroet met vreugde de terugkomst van den vrede en de eendracht is onze rangen.

En wij, die altijd de herstelling der katholieke eenheid gewenscht hebben en die onverpoosd al het mogelijke gedaan hebben om er aan bij te dragen, wij voelen ons dubbel gelukkig in tegenwoordigheid der bekomene uitslagen.

En nu: *Sursum corda!*

Hoog de harten! Aan al de katholieken, zonder uitzondering, zich onder de glorierijke plooiën van ons edel vaandel te scharen en, hand in hand, vervuld met heldhaftige geestdrift en christen betrouwen, zich voor te bereiden tot de toekomstige strijden, tot de toekomstige zegepralen!

Leve de eendracht! Leve de katholieke partij!

M. Desmaisières,

de achtbare volksvertegenwoordiger van Tongeren, zal op **donderdag, 24 Maart** aanstaande, dag der foor, van tien ure tot een, in het lokaal der Land- en Tuinbouwmaatschappijen, in het Koffiehuis *de Allée Verte*, Kielenstraat te Tongeren, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

POSTERIJEN. — BERICHT. — Ik heb de eer de belanghebbenden te verzoeken, mij zoohaast mogelijk hunne spaarboekjes te laten geworden, voor inschrijving der intresten, tegen afgifte van een ontvangstbewijs dat hun als voorloopige titel zal dienen.

De Postontvanger,
ALPH. VANDEN BOSCH.

BROEDERSCHAP van St-JOZEF,
patroon der zalige dood,
opgericht in de kerk van ST-JAN te TONGEREN.

Plechtig Triduum.

Woensdag 16de Maart, OPENING om 7 s/a ure s'avonds, met *lof en sermoon.*

Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, *sermoon* onder de 4de mis van 8 s/a ure, en 's avonds om 7 s/a ure.

DE HUT

VAN

ONKEL TOM

13de VERVOLG.

Een zendeling onder de vluchtelingen in Canada verhaalde ons, dat velen van hen bekenden van meesters te zijn weggeloopen, die bij anderen vergeleken goede meesters waren, maar dat zij bewogen waren om al de gevaren eener vlucht te tarten door den wanhopigen angst, waarmede dat naar het Zuiden verkocht worden hen vervulde, een lot, dat hun zelven of hunne vrouwen of kinderen boven het hoofd hing. Die angst boezemt den Afrikaan, anders geduldig, schroomvallig en niet ondernemend, een heldhaftigen moed in en verhardt hem tegen honger, koude, de gevaren der wildernis en het nog veel geduchter gevaar om weder gevat te worden.

De eenvoudige morgendmaaltijd stond nu op de tafel te dampen, want mevrouw Shelby had Chloe dien morgend van haren gewonen arbeid in het huis ontslagen. De arme ziel had voor het afscheidsmaal haar uiterste best gedaan, had haar vetste kieken geslacht en gebraden, haar koornkoek met de uiterste zorg, juist naar den smaak van haren man gereed gemaakt, en uit zekere geheimzinnige potten op den schoorsteenmantel de ingemaakte vruchten opgezet, die allen bij zeer groote gelegenheden te voorschijn kwamen.

— Wel, Peter! zegde Mozes met opgetogenheid, hebben wij heden niet een heerlijk ontbijt? en tastte te gelijk naar eene brok van het kieken.

Tante Chloe gaf hem een onverwachten klap om de ooren, met de woorden: Daar! zijt gij blij met het laatste ontbijt, dat uw arme vader ooit te huis zal hebben?

— O Chloe! zeide Tom zacht.

— Wie kan het helpen? zeide Chloe en hield haren voorschoot voor haar gezicht. Ik ben zoo in de war, dat ik lelijke dingen doe.

De jongens bleven stilstaan en keken beurtelings op naar vader en moeder, terwijl het kleinste kind zijn best deed om tegen hare kleederen op te klauteren en dwingend begon te schreeuwen.

— Daar, zegde Chloe, terwijl zij hare oogen afvaagde, en de ongeduldige kleine opnam! nu is het gedaan, hoop ik. Eet nu wat. Dat is mijn lekkerste kieken. Daar, jongens, gij zult ook wat hebben, arme kinderen! Moeder is te driftig geweest.

De knapen behoefden niet tweemaal genoodigd te worden, en gingen met grooten ijver aan het eten: en het was in zeker opzicht gelukkig dat zij dit deden, dewijl anders aan het ontbijt zeer weinig eer zou zijn bewezen.

— Nu moet ik uwe kleederen gaan inpakken, zegde Tante Chloe, spoedig weder opstaande. Het is heel wel mogelijk dat hij u alles zal afnemen. Ik ken hunne manieren wel, zij zijn er gemeen genoeg toe. Zie, uwe flanellen borstrokken liggen hier in dien boek; pas er wel op, want er zal daar niemand wezen om andere voor u te maken. En daar zijn de oude hemden en hier de ni-uwe. Ik heb gisteren avond uwe kousen nog nagezien en den half er bij gedaan om ze te stoppen. Maar, och, och! wie zal ze voor u stoppen? En wederom overstelpt door haar gevoel, liet zij haar hoofd op den kant van den koffer zinken en snikte: Als ik daaraan denk! Niemand om u te helpen, ziek of gezond! Ik weet waarlijk niet, hoe ik mij nog goed kan houden.

Toen de jongens zooveel grêten hadden als zij konden, begonnen zij eenigszins te denken aan helgeen er ophanden was; en daar zij hunne moeder zagen schreien en hun vader een zeer droevig gezicht zetten, begonnen zij ook te huilen en hunne vuisten in hunne oogen te duwen. Tom had het jonste kind op zijnen knie en liet het zich vermaken zooveel het maar wilde. Hel krabde hem in het gezicht, trok hem bij de haren, en kraakte tusschenbeide van plezier.

— Ja, kraai nu maar, arm schepseltje! zegde Tante Chloe. Het zal u ook wel eens overkomen. Gij zult het ook nog beleven dat uw man verkocht wordt, of zij zelve. En de jongens, zij zullen ook wel verkocht worden, denk ik, waarom niet? als zij tot iets beginnen te dengen. Negers behoeven immers niets te houden.

Juist nu riep een van de jongens: Daar komt de meester aan!

— Zij kan toch gees goed doen. Waar komt zij voor? zegde Tante Chloe. Mevrouw Shelby trad binnen. Tante Chloe zette eenen stoel voor haar, maar met zichtbare kwaadwillegheid. Mevrouw Shelby scheen hieraan niet te letten; haar gezicht was bleek en betrokken.

— Tom, zegde zij, ik kom om...

Zij zweeg eenskaps, zag in het rond naar de zwijgende groep, zette zich op den stoel neêr, hield haren zakdoek voor haar gezicht en begon te snikken.

— O God, mevrouw, dat niet, dat niet! riep Tante Chloe nu, insgelijks uitbarstende, en eene poos lang schreiden allen met elkander; en in die tranen die zij te zamen schreiden, de aanzienlijke en de geringen, smolt al de kwaadheid der onderdrukten weg. O gij, die de bedroefden bezoekt, weet gij wel dat alles wat uw geld kan koopen, met een koud en afgewend gezicht gegeven, geen enkelen oprechten traan waardig is, uit medelijden geschreid?

— Goede man, zegde mevrouw Shelby, ik kan u niets geven, dat u eenig goed kan doen. Als ik u geld geef, zal het maar afgenomen worden. Maar ik zeg u plechtig en voor God, dat ik u in het oog zal houden en u terug laten komen, zoo spoedig als ik het geld daarvoor kan krijgen; en tot zoolang, vertrouw op God!

Hier riepen de jongens dat M. Haley aankwam, en kort daarna deed een schop de deur openvliegen. Daar stond Haley in een zeer slecht humeur, dewijl hij in den nacht hard had moeten rijden en vooral niet beter gestemd was door den slechten afloop van zijnen tocht om zijne prooi te achterhalen.

— Komaan, gij neger, zegde hij; zijt gij gereed? Uw dienaar, mevrouw, vervolgde hij, zijnen hoed afnemende toen hij mevrouw Shelby zag.

Tante Chloe sloot den koffer, bond er een touw omheen, en toen opstaande zag zij den hardebaar aan, terwijl hare tranen in vurige vonken schenen te veranderen.

Tom stond op om zijnen nieuwen meester te volgen, en laadde zijne zware kist op zijnen schouder. Zijne vrouw nam het kleinste kind op den arm, om met hem naar den wagen te gaan, en de anderen kwamen nog schreiende achteraan.

Mevrouw Shelby ging naar den handelaar en hield hem nog eenige oogenblikken op, terwijl zij ernstig met hem sprak; en ondertusschen ging de geheele familie naar den wagen, die reeds ingespannen voor de deur stond. Een troep oude en jonge negers en negerinnen stond daaromheen, wachtende om hunnen ouden makker vaarwel te zeggen. Tom was bij allen op de plaats, als opzichter en ook als Christelijke leeraar, in hoge achting geweest, en thans was er veel oprechte droefheid over hem, vooral onder de vrouwen.

— Wel, Chloe, gij draagt het beter dan wij doen, zegde eene der schreiende vrouwen, toen zij de sombere kalmte opmerkte, waarmede Chloe bij den wagen stond.

— Mijne tranen zijn gedaan! antwoordde zij met een kwaden blik naar den handelaar, die nu aankwam. Ik wil niet schreien voor dien ouden duivel, om nog zooveel niet.

— Stap in! zegde Haley tegen Tom, door eenen troep negers gaande, die hem met dreigende blikken aanzagen.

Tom stapte in den wagen, en daarop nam Haley van onder de bank een paar zware boeien en bevestigde die om zijne enkels.

Een gesmoord gemompel van verontwaardiging liep door den geheelen kring, en mevrouw Shelby sprak van de veranda:

— Mijnheer Haley, ik verzeker u dat die voorzorg geheel onnoodig is.

— Dat weet ik niet, mevrouw, ik heb al vijfhonderd dollars hier verloren, en kan er niet meer aan wagen.

— Wat kon zij anders van hem verwachten? zegde Tante Chloe met verontwaardiging, terwijl de twee jongens, die nu eerst recht scheen te begrijpen wat er met hunnen vader zou gebeuren, zich snikkende aan haren rok vasthielden.

— Het spijt mij, zegde Tom, dat jongeheer George juist van huis moest wezen.

George was een paar dagen bij eenen makker op een naburig landgoed gaan doorbrengen: en daar hij des morgends vroeg vertrokken was, eer nog het ongeluk van Tom openbaar was geworden, had hij niets daarvan vernomen.

— Doe mijn liefderijken groet aan jongeheer George, zegde hij ernstig.

Haley gaf zijn paard de zweep; en een strakken, ernstigen blik op zijne oude woonplaats gevestigd houdende, werd Tom weggevaren.

M. Shelby was op dien tijd niet tehuis. Hij had Tom uit nood verkocht, om uit de macht te komen van eenen man voor wien hij bevreesd was, en zijn eerste gevoel na het sluiten van den koop was verlichting geweest. De klachten zijner vrouw hadden echter zijn halfsluimerend nabrouw wakker gemaakt, en de belanglooze bereidwilligheid van Tom vergrootte nog het onaangename zijner aandoeningen. Het was vruchteloos zich zelven te zeggen dat hij recht had om dit te doen, dat iedereen het deed, en sommigen het zelfs deden zonder zich met de noodzakelijkheid te kunnen verontschuldigen. Hij kon zich daarmede niet bevredigen, en om geene getuige te zijn van onaangenaame tooneelen bij de uitvoering van den maatregel, was hij uitgereden op een tochtje om eenige zaken te doen, hopende dat alles voorbij zou zijn als hij terugkwam.

Tom en Haley ratelden over den stoffenigen weg, en reeden alle bekende plekken voorbij, tot zij buiten de grenzen van het landgoed en op den open toleweg waren. Nadat zij omtrent eene mijl gereden hadden, hield Haley eenskaps op voor eenen smidswinkel, en een paar handboeien medenemende, stapte hij uit om iets daaraan te laten veranderen.

— Die zijn een beetje te klein voor hem, zegde Haley, de boeien toonende en naar Tom wijzende.

O, als dat niet Shelby's Tom is! zegde de smid. Hij heeft hem toch niet verkocht?

— Ja, dat heeft hij, zegde Haley.

— Wel waarlijk, wie zou dat ooit gedacht hebben? hervatte de smid. Maar gij behoeft hem zoo niet te boeien. Hij is de beste en trouwste...

— Ja, ja, zegde Haley, die brave jongens zijn juist de kerels om te willen weglooperen. De botteriken, wien het niet schelen kan waar zij gaan, en de dronkaards die om niets meer geven, die blijven, en het bevalt hun zelfs, naar het schijnt, als zij wat rondgevoerd worden; maar die knappe kerels haten het als de pest. Er zit niets anders op dan ze te boeien; zij hebben beenen en zullen ze ook gebruiken, als ik mij niet vergis.

— Nu ja, zegde de smid, naar zijn gereedschap zoekende, die streken daar ginds zijn juist de plaats niet, waar negers uit Kentucky gaarne naar toe willen. Zij sterven daar tamelijk gauw, niet waar?

— Ja, het sterven gaat daar nog al gauw. Met het acclimatiseeren en het een en ander sterven er zooveel weg, dat zij de markt tamelijk levendig houden, antwoordde Haley.

— Welnu, iemand kan toch niet nalaten het jammer te vinden, dat een knappe, bedaarde, ordentelijke kerel, zooals Tom is, op eene van die suiker-planlanges moet afgewerkt worden.

— O, hij heeft eene goede kans. Ik heb beloofd dat ik mijn best voor hem zou doen. Ik zal hem als huisknecht aan eene oude goede familie verkoopen, en als hij dan tegen de koorts en het klimaat kan, zal hij zulk eene goede plaats hebben, als een neger behoeft te verlangen.

Tom zat onder dit gesprek treurig buiten den winkel. Eenskaps hoorde hij het trappelen van paardenhoeven achter zich; en eer hij zich van zijne verrassing kon herstellen, sprong George, zijn gewezen jonge meester, op den wagen, sloeg onstuimig de armen om zijnen hals, en gaf al snikkende lucht aan zijne gramschap en verontwaardiging.

— Ik zeg, het is eene laagheid, riep hij. Het kan mij niet schelen wat zij er van zeggen, maar het is waarlijk gemeen; het is schande! Als ik maar een man was, zouden zij het niet doen, neen, dat zouden zij niet!

— O, jongeheer George, dat doet mij goed, zegde Tom. Ik kon het niet verdragen, dat ik vertrok zonder u te zien. Het doet mij waarlijk goed, meer dan ik u zeggen kan.

Hier maakte Tom eene beweging met zijne voeten, en nu vielen George de kluisters in het oog.

— Welk eene schande! riep hij. Ik zal dien ouden kerel een gat in den kop slaan, dat zal ik!

— Neen, dat zult gij niet, jonge heer George; en gij meet zoo hard niet spreken. Het zou mij niet helpen als hij kwaad werd gemaakt.

— Welnu, ik zal dan niet om uwentwil, maar als ik er aan denk, is het geeuw schande! Zij hebben mij niet laten roepen en het mij niet laten weten; zonder Tom Lincoln zou ik er geen woord van gehoord hebben. Ik kan niet u zeggen, ik heb wat een leven gemaakt tegen allemaal tehuis.

(*Wordt vervolgd*).